

ΛΟΓΟΣ
ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ Δαμασκηνέ,
Γενικέ Αρχιερατικέ της καθ'ήμας Ιεράς Μητροπόλεως
Σεβαστοί μου πατέρες και αδελφοί,
κ Παπαθανάση, Βουλευτά του Νομού Αιτωλ/νιας
κύριοι Αντιδήμαρχοι
Εκπρόσωποι των πολιτικών και αυτοδιοικητικών αρχών,
Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,
Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές,

Με αισθήματα βαθιάς συγκίνησης, εθνικής υπερηφάνειας αλλά και πνευματικής αγαλλίασης, σας καλωσορίζουμε απόψε στον ιερό αυτό χώρο, ο οποίος μεταμορφώνεται σε τόπο μνήμης, προσευχής και ιστορικής συνείδησης, καθώς όλοι οι Ιεροί Ναοί της Αρχιερατικής Περιφέρειας Παραβόλας της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας ενώνονται σε μία κοινή εκδήλωση αφιερωμένη στο επετειακό έτος των διακοσίων ετών από την ηρωική Έξοδο του Μεσολογγίου..

Διακόσια χρόνια έχουν περάσει από εκείνη τη νύχτα που χαράχθηκε με ανεξίτηλα γράμματα όχι μόνο στην ελληνική αλλά και στην παγκόσμια ιστορία. Διακόσια χρόνια από τότε που μία μικρή πόλη της Δυτικής Ελλάδας υψώθηκε στο ύψος της αιωνιότητας και απέδειξε ότι υπάρχουν στιγμές κατά τις οποίες ο άνθρωπος υπερβαίνει τα όρια της ανθρώπινης φύσεως και αγγίζει το μεγαλείο του ηρωισμού και της θυσίας.

Το Μεσολόγγι δεν υπήρξε απλώς μία πολιορκημένη πόλη. Υπήρξε μία κιβωτός πίστεως, μία κιβωτός ελευθερίας, μία κιβωτός ελληνικής ψυχής.

Ήταν θα λέγαμε μία λειτουργούσα Εκκλησία, ένα απέραντο θυσιαστήριο, ένας τόπος όπου οι άνθρωποι κοινωνούσαν τον πόνο, τη δοκιμασία, την ελπίδα και την προσευχή.

Πίσω από τα ταπεινά του τείχη δεν αγωνίζονταν μόνο άνδρες, γυναίκες και παιδιά για τη σωτηρία της ζωής τους. Αγωνίζονταν για τη σωτηρία της αξιοπρέπειας του ανθρώπου. Αγωνίζονταν για το δικαίωμα να παραμένει κανείς ελεύθερος, ακόμη και όταν όλα γύρω του φωνάζουν ότι η υποταγή είναι η μόνη λύση.

Όσο περνούσαν οι μήνες της πολιορκίας και η πείνα άπλωνε το σκοτεινό της πέπλο επάνω στην πόλη, όσο τα πρόσωπα των παιδιών έχαναν τη λάμψη της αθωότητας και γέμιζαν με τη σκληρότητα της δοκιμασίας, όσο οι μητέρες έβλεπαν τα σπλάχνα τους να σβήνουν αργά μέσα στην αγκαλιά τους χωρίς να έχουν ούτε ένα κομμάτι ψωμί να τους προσφέρουν, τόσο οι ψυχές των Μεσολογγιτών γονάτιζαν πιο βαθιά μπροστά στις εικόνες, τόσο τα δάκρυά τους γίνονταν προσευχή και τόσο η ελπίδα τους ανέβαινε προς τον ουρανό ζητώντας τη βοήθεια της Παναγίας, της μεγάλης Μητέρας κάθε πονεμένου ανθρώπου.

Ποιος μπορεί άραγε να περιγράψει το δράμα εκείνων των ημερών, όταν μέσα στα φτωχικά σπίτια ακούγονταν κλάματα παιδιών που ζητούσαν τροφή, ενώ οι γονείς τους, ανήμποροι να απαλύνουν τον πόνο τους, σήκωναν τα μάτια προς τον ουρανό και παρακαλούσαν τον Θεό να τους δώσει δύναμη να αντέξουν ακόμη μία ημέρα, ακόμη μία νύχτα, ακόμη μία στιγμή, χωρίς ποτέ να λυγίσουν μπροστά στον εχθρό;

Και όταν έφθασε εκείνη η ιερή και τραγική νύχτα της Εξόδου, η νύχτα που έμελλε να γραφτεί με χρυσά γράμματα στην αιωνιότητα, οι καμπάνες των εκκλησιών δεν ήχησαν απλώς για να καλέσουν τους πιστούς, αλλά ήχησαν σαν οι ίδιες οι καμπάνες της ιστορίας να αποχαιρετούσαν τα παιδιά του Μεσολογγίου, γνωρίζοντας ότι πολλοί από αυτούς που τις άκουγαν για τελευταία φορά δεν θα έβλεπαν ξανά το φως της επόμενης ημέρας.

Εκείνη τη νύχτα οι μανάδες αγκάλιασαν τα παιδιά τους... με μια αγκαλιά τόσο σφιχτή, σαν να ήθελαν να σταματήσουν τον χρόνο, σαν να ήθελαν να κρατήσουν για πάντα κοντά τους εκείνα τα αγαπημένα πρόσωπα που ίσως σε λίγες ώρες θα βρίσκονταν στην αγκαλιά του Θεού, ενώ τα δάκρυά τους κυλούσαν αθόρυβα επάνω στα πρόσωπα των παιδιών τους και γίνονταν η τελευταία ευλογία μιας μάνας προς το σπλάχνο της.

Οι αγωνιστές, πριν πάρουν τον δρόμο της θυσίας, πέρασαν από τους ναούς, προσκύνησαν τις εικόνες, έκαναν το σημείο του Σταυρού, κοινώνησαν των Αχράντων Μυστηρίων και παρέδωσαν τις ψυχές τους στα χέρια του Χριστού και της Παναγίας, γιατί γνώριζαν ότι από εκείνη τη στιγμή και μετά δεν βάδιζαν απλώς προς μια μάχη, αλλά προς έναν προσωπικό Γολγοθά, προς μια θυσία που θα τους χάριζε την αθανασία.

Και όταν άνοιξαν οι πύλες της πόλης και το πλήθος ξεχύθηκε μέσα στο σκοτάδι, ανάμεσα σε προσευχές, λυγμούς, κραυγές και ελπίδες, η γη του Μεσολογγίου έγινε μάρτυρας ενός δράματος τόσο μεγάλου, ώστε ακόμη και σήμερα, διακόσια χρόνια μετά, μοιάζει σαν να ακούγονται μέσα στη νύχτα οι φωνές εκείνων των μανάδων που φώναζαν τα παιδιά τους, οι

φωνές εκείνων των ηρώων που έπεφταν μαχόμενοι έχοντας στα χείλη τους το όνομα του Χριστού και της Παναγίας.

Και εκείνη τη στιγμή, τη στιγμή που το αίμα τους ενώθηκε με το χόμα και ο πόνος ενώθηκε με την αιωνιότητα, Ο Ιησούς Χριστός στεκόταν αόρατα επάνω από το μαρτυρικό Μεσολόγγι, πάνω από τους ετοιμοθάνατους, ευλογώντας τους ήρωες και αγωνιστές παραλαμβάνοντας τις ψυχές εκείνων που θυσιάζονταν για την πίστη, την ελευθερία και την πατρίδα, όπως πολύ ωραία αναπαρίσταται στο ιερότερο κειμήλιο των Εορτών Εξόδου, στην Ιερή Εικόνα που φιλοτέχνησε ο Θεόδωρος Βρυζάκης

Και γι' αυτό η Έξοδος δεν αποτελεί απλώς μία στρατιωτική πράξη. Είναι μία πνευματική πράξη. Είναι μία πράξη πίστεως. Είναι μία ομολογία ότι υπάρχουν αξίες ανώτερες από την ίδια τη ζωή. Είναι η στιγμή κατά την οποία οι πολιορκημένοι επέλεξαν να θυσιαστούν ελεύθεροι παρά να ζήσουν δούλοι.

Δεν είναι τυχαίο ότι η ιστορία του Γένους μας είναι άρρηκτα δεμένη με την Ορθόδοξη πίστη. Στις πιο δύσκολες ώρες του Έθνους, εκεί όπου όλα φαίνονταν χαμένα, η Εκκλησία στάθηκε μητέρα, καταφυγή, παρηγοριά και δύναμη. Το καντήλι που έκαιγε μπροστά στην εικόνα του Χριστού και της Παναγίας ήταν το ίδιο φως που έκαιγε στις καρδιές των αγωνιστών. Οι καμπάνες των ναών δεν καλούσαν μόνο σε προσευχή· καλούσαν και σε αγώνα. Το σημείο του Σταυρού που χάραζαν οι ήρωες πριν από κάθε μάχη δεν ήταν μία τυπική κίνηση. Ήταν η βεβαίωση ότι η ελευθερία του ανθρώπου είναι δώρο Θεού και ότι η υπεράσπισή της αποτελεί ιερό καθήκον. Δίπλα στους αγωνιστές βρίσκονταν ιερείς. Δίπλα στους

στρατιώτες βρίσκονταν μοναχοί. Δίπλα στα όπλα βρίσκονταν τα Ευαγγέλια. Δίπλα στις σημαίες βρίσκονταν οι εικόνες του Χριστού και της Παναγίας. Δίπλα στις κραυγές της μάχης υψώνονταν οι προσευχές του λαού.

Γι' αυτό και η Ελληνική Επανάσταση δεν ήταν μόνο εθνική εξέγερση. Ήταν και πνευματική ανάσταση. Ήταν η ανάσταση ενός λαού που αρνήθηκε να ξεχάσει ποιος είναι. Που αρνήθηκε να χάσει τη γλώσσα του. Που αρνήθηκε να χάσει την πίστη του. Που αρνήθηκε να χάσει την ψυχή του.

Όταν οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι έφτασαν στα όρια της ανθρώπινης αντοχής, όταν η πείνα, η δίψα, οι κακουχίες και ο θάνατος περικύκλωσαν κάθε τους βήμα, δεν λύγισαν. Γιατί είχαν μέσα τους κάτι ισχυρότερο από τα όπλα. Είχαν πίστη. Είχαν ελπίδα. Είχαν την ακλόνητη πεποίθηση ότι η θυσία τους δεν θα ήταν μάταιη. Γνώριζαν ότι μπορεί να χαθεί μία μάχη, αλλά δεν χάνεται ποτέ ο αγώνας της αλήθειας. Γνώριζαν ότι μπορεί να πέσουν τα σώματα, αλλά δεν πεθαίνουν οι ιδέες. Γνώριζαν ότι μπορεί να σιγήσουν οι φωνές των ανθρώπων, αλλά δεν σιγεί ποτέ η φωνή της ιστορίας.

Και έτσι, μέσα από την αυταπάρνηση εκείνων των ηρώων, γεννήθηκε ένα παγκόσμιο σύμβολο ελευθερίας. Ένα σύμβολο που συγκίνησε λαούς και έθνη. Ένα σύμβολο που ενέπνευσε ποιητές, ζωγράφους, λογοτέχνες και αγωνιστές σε κάθε γωνιά της γης.

Ανάμεσα σε εκείνους που άκουσαν τον παλμό της θυσίας του Μεσολογγίου ήταν και ο εθνικός μας ποιητής, ο Διονύσιος Σολωμός. Με τη μεγαλοφυΐα της ψυχής και της πέννας του, κατόρθωσε να μετατρέψει το ιστορικό γεγονός σε παγκόσμιο μήνυμα για όλες τις γενεές των Ελλήνων. Στους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» δεν υμνεί απλώς τους αγωνιστές. Υμνεί τον ίδιο τον άνθρωπο που αντιστέκεται στο κακό, τον άνθρωπο που αγωνίζεται να παραμείνει ελεύθερος εξωτερικά αλλά και εσωτερικά. Οι «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» δεν είναι απλώς ένα ποίημα για το παρελθόν. Είναι ένα δίδαγμα για το παρόν και το μέλλον. Μας υπενθυμίζουν ότι η πραγματική ελευθερία είναι εσωτερική υπόθεση, μια διαρκής πνευματική κατάσταση που δεν υποκύπτει στους συμβιβασμούς. Κάθε φορά που νιώθουμε εγκλωβισμένοι στις δικές μας σύγχρονες «πολιορκίες», το έργο του Σολωμού μάς δείχνει τον δρόμο της αξιοπρέπειας.

Και πολλά χρόνια αργότερα, ο σπουδαίος Έλληνας συνθέτης Γιάννης Μαρκόπουλος έντυσε με νότες αυτή τη μεγαλειώδη ποιητική δημιουργία, προσφέροντας στο Έθνος ένα έργο που συγκλονίζει, εμπνέει και συγκινεί κάθε ελληνική ψυχή.

Η εκδήλωση που πρόκειται να παρακολουθήσουμε απόψε, δεν είναι μία απλή μουσική παράσταση. Είναι ένα προσκύνημα μνήμης, είναι μία συνάντηση με τους προγόνους μας, είναι μία ευκαιρία να αφουγκραστούμε τις φωνές εκείνων που έζησαν, αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν ώστε εμείς σήμερα να αναπνέουμε τον αέρα της ελευθερίας.

Απόψε, μέσα από τις φωνές της χορωδίας, μέσα από τους ήχους της ορχήστρας, μέσα από τους στίχους του Σολωμού και τη μουσική του

Μαρκόπουλου, θα αναστηθεί μπροστά μας η ιστορία. Θα ζωντανέψουν οι μορφές των αγωνιστών. Θα ακούσουμε τον χτύπο της καρδιάς του Μεσολογγίου. Θα νιώσουμε τον πόνο της πολιορκίας, αλλά και το μεγαλείο της θυσίας.

Και ίσως τότε καταλάβουμε βαθύτερα ότι η ελευθερία δεν είναι δεδομένη. Δεν χαρίζεται. Κερδίζεται. Διαφυλάσσεται. Τιμάται. Και πάνω απ' όλα απαιτεί ευθύνη.

Σεβασμιώτατε ,σεβαστοί πατέρες , κυρίες και κύριοι

Η αποψινή εκδήλωση δεν αποτελεί απλώς έναν ακόμη σταθμό των επετειακών εκδηλώσεων του τόπου μας που πολύ στοχευμένα Σεβασμιώτατε μας εμπνεύσατε με τη σοφία και τη γνώση σας και μας παροτρύνατε να παρουσιάσουμε, όπως άλλωστε ανάλογες εκδηλώσεις έγιναν σε όλη τη Μητροπολιτική μας Περιφέρεια όλο το επετειακό έτος 2026.

Η Εκδήλωση αυτή αποτελεί καρπό αγάπης, συνεργασίας, θυσίας και κοινού οράματος. Η πραγματοποίησή της δεν υπήρξε εύκολη υπόθεση. Απαίτησε καιρό προετοιμασίας, συντονισμού, κόπου και μέριμνας από πολλούς ανθρώπους που εργάστηκαν αθόρυβα, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, κάτω από την επιτυχημένη πορεία, την καλλιτεχνική επιμέλεια και μουσική διεύθυνση του κ Ανδρέα Φούκα και των επιλέκτων συνεργατών του, έχοντας ως μοναδικό σκοπό να αποδοθεί με τον πρέποντα σεβασμό ο φόρος τιμής στους ήρωες του Μεσολογγίου.

Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι αυτή η σπουδαία διοργάνωση έγινε πραγματικότητα χάρη στη σύμπνοια και την υποδειγματική ενότητα όλων των ενοριών της Αρχιερατικής Περιφέρειας Παραβόλας.». Κάθε ενορία, μικρή ή μεγάλη, συνέβαλε κατά το μέτρο των δυνατοτήτων της, αναγνωρίζοντας ότι η διατήρηση της ιστορικής μνήμης και η τιμή προς τους προγόνους μας αποτελούν κοινό χρέος όλων μας. Η αποψινή εκδήλωση είναι επομένως έργο συλλογικό για αυτό ιδιαίτερα επιτρέψτε μου να ευχαριστήσω όλους τους πατέρες για τη συμμετοχή τους , για την παρουσία τους και την προθυμία τους στη διοργάνωση αυτής της εκδήλωσης. «Ιδιαίτερες και βαθύτατες ευχαριστίες οφείλουμε στον οικοδεσπότη όμως της αποψινής εκδήλωσης, π. Απόστολο Μπλέτσα. Η εκδήλωση αυτή αποτελεί το επιστέγασμα των άοκνων προσπαθειών του και με τη δική του αγάπη κάναμε αυτή τη μουσική και πνευματική συνάντηση... πραγματικότητα.»

Άρα Σεβασμιώτατε, σεβαστοί πατέρες, κυρίες και κύριοι... η αποψινή εκδήλωση είναι η κοινή προσφορά των ενοριών μας, προς την ιστορία του τόπου, προς τη νέα γενιά που καλείται να παραλάβει τη σκυτάλη της μνήμης και προς τους αθάνατους ήρωες του Μεσολογγίου, των οποίων η θυσία εξακολουθεί να φωτίζει τον δρόμο του Ελληνισμού δύο αιώνες αργότερα. Και ίσως αυτό το πνεύμα της ενότητας να αποτελεί από μόνο του το ωραιότερο μήνυμα της αποψινής βραδιάς. Διότι όπως τότε οι πολιορκημένοι στάθηκαν ενωμένοι απέναντι στις αντιξοότητες, έτσι και σήμερα η Εκκλησία μας, μέσα από την αδελφική συνεργασία των ενοριών της, αποδεικνύει ότι όταν οι άνθρωποι ενώνονται γύρω από έναν ιερό

σκοπό, μπορούν να δημιουργήσουν έργα που ξεπερνούν τις δυνάμεις του καθενός ξεχωριστά.

Σας ευχαριστούμε πολύ Σεβασμιώτατε για την παρουσία σας και διότι η αποψινή εκδήλωση δεν θα είχε λάβει αυτή τη μορφή χωρίς τη δική σας πατρική μέριμνα, χωρίς το όραμα και την έμπνευση που μεταδίδετε καθημερινά στον ιερό κλήρο και στον λαό της τοπικής μας Εκκλησίας. Με τη δική σας παρότρυνση, την ενθάρρυνση και την ευλογία σας, εμείς οι Κληρικοί της Αρχιερατικής Περιφέρειας Παραβόλας, ενώσαμε τις δυνάμεις μας και τολμήσαμε να αναλάβουμε αυτή τη μεγάλη διοργάνωση. Η παρουσία όλων των πατέρων της Περιφέρειάς μας, εδώ απόψε... αποτελεί καρπό αυτής της πατρικής εμπνεύσεως, η οποία καλλιεργεί την ενότητα, τη συνεργασία και τη δημιουργική προσφορά προς τον λαό του Θεού.

Ας στρέψουμε λοιπόν απόψε το βλέμμα μας προς εκείνη την αιματοβαμμένη νύχτα, ας στρέψουμε νοερά το βλέμμα μας στην αγιασμένη γη του Μεσολογγίου, όπου το αίμα των ηρώων ενώθηκε με τα δάκρυα των μανάδων, τις προσευχές των παιδιών και την ελπίδα ενός ολόκληρου Έθνους.

Ας υψώσουμε νοερά ένα ευχαριστήριο μνημόσυνο προς όλους εκείνους που έδωσαν τα πάντα χωρίς να ζητήσουν τίποτε. Γιατί... αν σήμερα μπορούμε και ζούμε ελεύθεροι... το οφείλουμε και σε εκείνα τα παιδιά που πέθαναν πεινασμένα, σε εκείνες τις μάνες που έθαψαν τα όνειρά τους μαζί με τα παιδιά τους... και σε εκείνους τους ήρωες που προτίμησαν να συναντήσουν τον θάνατο όρθιοι ...παρά να ζήσουν γονατισμένοι.

Ας υποκλιθούμε με σεβασμό μπροστά στις ιερές μορφές των Ελεύθερων Πολιορκημένων. Και ας παρακαλέσουμε τον Πανάγαθο Θεό να χαρίζει πάντοτε στον λαό μας πίστη ακλόνητη, φρόνημα γενναίο, ενότητα αδελφική και αγάπη αληθινή για την πατρίδα μας και τον άνθρωπο.

Σας ευχαριστώ πολύ